

0

Tissot
5/11
(2)

Toffel-Taktiken

eller

QVINNOVÄLDET.

~~~~~

Andra Upplagan.

~~~~~

~~~~~

STOCKHOLM, 1816,
hos Zacharias Haeggström.

WERNERSKA
SAMLINGARNA

~~~~~
Mina älskvärda Väninnor!

Toffeln är en gammal och i sanning
högst träffande symbol af fruntimmers-
väldet, ja det ligger kanske en djupare
mening i denna sinnebild, än i den alle-
goriska föreställningen af jorden genom
Gudinnan Isis, eller i evighetens försinn-
ligande genom en ormring. Vi må be-
trakta toffeln ur hvilken synpunkt som
heldst; i allt skole vi i den återfinna
grunddragen af det milda qvinnoväldet.

Den mest frapperande af dess egen-
skaper är att den sluter sig tätt till fo-
ten, utan att pressa och klämma den, i
synnerhet när den är väl fodrad.

Äfvenså trycker kvinno-oket man-
nens nacke så lent och omärkligt, att

4
tusende män bära det, utan att känna't, ja utan att ens veta deraf. — Och just häri, mina älskvärda systrar! uppenbarar sig kvinnoväldets företråde framför mannens. Ty ett ok, som man icke känner, är som man vet icke något ok.

En annan hufvudegenskap hos toffeln är dess lätthet. Hvad låter lättare bära sig än en toffel? Ingen man gifves, som icke är ofvertygad om denna sanning. Ty så snart han kommer hem, är det hans första göromål, att entlediga sig den tunga stöfveln, och insticka foten i den lika så lätta som varma toffeln. Sen der en bild af det lätta äktenskapsoket, hvilket mannen lika så beredvilligt väljer framför det så kallade lediga ståndets börda, i hvilket han dock endast är slaf af sina begär.

Och hvilken kan bestrida, att äktenskapsoket är bland alla ok det lättaste? Hvilken kan bestrida, att det milda välde,

5
hvarmed vi beherrska männerna, de insinuerande böner, de försmäktande blickar, de honungssöta kyssar, de smältande tårar och de hjertrörande suckar, hvarmed vi tåma deras styfsinne, består af ett finare ämne än männernas dundrande stämman och den råa befallande ton, hvarmed de fordra lydriad af oss?

En tredje egenskap hos toffeln är dess runda form och den dermed förenade lenheten i dess tryckning. Vål gifves ett visst slags tofflor med spetsiga klackar, som utan tvifvel skulle vara i stånd att genomborra den hårdaste hufvudskål på en man, och hvilka, i synnerhet när de råka att trampa på en liktor, kunna utpressa de bittraste tårar, de ömkeligaste rop; men äfven i denna dess fruktansvärdaste skapnad förblir den likväl alltid ett lent instrument mot en plump, kantig och kolossalisk karlstöfvel, heldst när denna är beväpnad med

hvassa sporrar och spikar. Såsom derföre toffeln lika träffande som skönt försinnligar för oss den lena tryckningen af qvinnoväldet, så föreställer deremot karlstöfveln en lika träffande symbol af det råa karlväldet; och i sanning, mina sköna! när jag ibland varit vittne till de förskräckliga förhärjningar, en sådan stöfvel anställt i den civilicerade världen, i det han här ryckt med sig ett stycke af ett släp, der störtat öfver ända ett thebord med hela porcellains-servicen, thekannor och koppar; har den rättvisaste ovillja bemäktigat sig hela min person.

En fjerde egenskap hos toffeln är dess muntra, musikaliska lynne, som den äfven har gemensamt med äktenskapstoffeln. Ty, såsom det gifves tofflor, hvilka beledsaga hvarje steg med sålornas skorrande och knarrande samt klackarnas klapprande och slamrande, och derigenom bringa en viss musik i gångens entonig-

het; så gifvas ock fruntimmer, som förstå att förvandla äkta ståndets monotoni i en lustig duett, i det de stundom med qvinnoröstens moll- och durtoner så högt och ihärdigt falla in i trillande och discanterande fugor, att mannens baston slutligen alldeles öfverröstas.

Endast i en enda egenskap uthåller icke toffeln någon jemnförelse med äktenskapsoket; nämligen i anseende till den bekvämlighet, hvarmed man kan skjuta den af och på sig. Med äktenskapsoket förhåller sig, som man känner, helt annorlunda. Den som en gång böjt sin nacke under det samma, skakar det icke af sig så lätt, som man skjuter en toffel af foten. I detta hänseende liknar qvinno-oket snarare ett straff-instrument, hvarmed man fordom plögade böja halsstarriga sällars nacke; hvilket likväl såsom mycket annat godt synes hafva kommit ur bruk. — Men, att åter komma tillbaka till

toffeln, så är det rätt beklagligt, att den häruti tillåter sig en afvikelse från sin symboliska karakter, och det vore önskligt, att man genom något slags knäppare eller fjäder äfven i detta afseende kunde göra den lika med äktenskapstoffeln.

Efter denna toffel-apologi, mina sköna väninnor! skola vi, som jag hoppas, icke finna någon ting så mycket grundadt i naturens ordning, som att manköt sedan verdens begynnelse stått under toffeln. Rådfrågom hvilken historisk bok som heldst; och vi skole finna detta påstående bekräftadt på hvarje blad. Vi slå t. ex. upp Bibeln, som omständligast berättar, hvad som tilldragit sig med människorna sedan verdens begynnelse. Redan på första bladet stöta vi på vår urfader Adam, som rätt ordentligen stod under toffeln. Ty huru hade han eljest låtit förleda sig af Evas lockelser, att
snatta

snatta af den förbudna frukten och genom öfverträdelsen af Guds bud så lättsinnigt göra sig och oss alla förlustiga paradiset?

Huru Simson stod under toffeln, är verldskunnigt. Ja, jag tviflar icke det mindsta, att om Delila haft lystnad efter hans öron såsom hon hade efter hans hår, skulle han likaså beredvilligt låtit afskära sig sina öron, ja till och med sin näsa. Åtminstone förmärka vi ännu i dag mer än en Simson, som för vårt kön icke allenast uppoffrat sitt hår utan äfven sin näsa, ja till och med sitt förstånd. Men detta är ännu ingen ting emot konung Ahasverus, som till den grad stod under toffeln, att hans Judiska Prima Donna, Grefvinnan Ester, behöfde blott rycka honom i skägget, för att beveka honom, att icke blott återkalla det nyss utfärdade slagtmandatet mot Judarna, utan till och med gifva dessa frihet

att slå till döds alla som icke voro af deras tro.

Men det skulle föra oss för långt, mina älskvärda! om vi företogo oss att genomvandra hela historiens fält, för att framvisa exempel på toffelns välde.

Endast det kan jag icke lemna obemärkt, att Grekerne, det tappraste, visaste och mest bildade af alla folkslag, mer än något annat folk erkände detta välde, i det de till och med underkastade Guldarnas och människornas fader, åskans Gud, Zeus, toffelns milda välde, såsom de Olympiska Guda-conferenserna bevisa, hvilka den gamle Barden Homer så snillrikt och träffande skildrar, och i hvilka än den blåögdade Cythere, än den fagerögda Häre uppträdde som Solens herrskarinna och vann seger öfver den Olympiska Påfvens hjerta och förnuft. Hvad denne Jupiter var för en äkta han-

rey, vill jag icke en gång omnämna; hvad dan ock konstnärerne satte horn på Jupiter Ammon. — Efter min tanka taga derföre fornforskarne mycket felt, när de i dessa Ammonshorn söka styrkans symbol; ty med lika rätt kunde man låta de horn, hvarje annan hanrey bär i pannan, gälla som sinnebild af styrka.

Att Herkules, denne Grekiske Simson, satte sig vid spinnrocken, för att behaga sin kärälskliga, vet hvarje scholgosse. Aspasiass toffel-regering är icke mindre bekant. Äfven Xantippa förtjenar nämnas, och det är visserligen den skönaste triumf af vår allmagt, att den visaste man på sin tid, han, som hvarken kände människofruktan eller bäfvan för döden, darade för en kvinnas toffel. Men i hela historien gifves icke något mer talande bevis för toffelns magt, än att just på den tid, då menskligheten suckade under Gregor VII:s toffel, denne lika så sluge som

sträfve Kyrkoregent åter stod under sin vänas, den bekanta sköna Mathildas toffel, så att egentligen hela jordplaneten med alla dess Kejsare, Konungar och hjeltar hörsammade en qvinnotoffel.

Deraf den svärmande dyrkan, som i alla tider vederfarits toffeln, och det måste icke litet förundra oss, när vi höra, att ett för sitt galanteri och sina fina seder berömdt nabofolk, Polackarne, hafva hos sig infört ett bruk, som ganska träffande symboliserar denna dyrkan.

Vid deras dryckeslag företräder nämligen en fruntimmerstoffel, eller egentligen, hvad som i grunden kommer på ett ut, en fruntimmerssko pocalens ställe, i i det den, fylld ända till kanten med vin, circulerar från ena munnen till den andra och tömmes af alla närvarande män för det vackra könets välgång. I sanning, om det någonsin gifvits ett fremmande bruk, som förtjenar att upptagas af manliga könet i vår nation, de städse

färdiga efterapare af fremmande moder, seder och bruk, så är det detta, och jag förbehåller mig, att i en af våra nästa theconferencer få bringa detta viktiga ämne till en formlig disscussion, att det må vinna helgden af lag.

Det vore derföre i sanning icke för underligt, om något folk en gång skulle råka på det infallet, att i sina kyrkor uppställa bilden af en gyldne toffel och tillbedja den såsom en förkroppsligad symbol af gudomen. Ty, om det har gifvits filosofier, som forsinnligat det högsta väsendet genom en kula eller en tärning, hvarfore skulle icke någon af våra nyare Philosopher en gång råka på det infallet, att gifva detta väsende skapnad af en toffel? Det kan icke heller nekas, att till detta slags gudadyrkan redan en god grund är laggd, emedan mången man vid en anblick af qvinnotoffeln får samma vördnadsrysning, som uppfyller den rättroende Katholiken vid anblicken af den påfliga toffeln.

Af alla dessa historiska facta, mina sköna väninnor! drar jag nu den slutsats, att hvarken förstånd, eller jern, eller guld eller, såsom Vaktmästaren i Wallensteins läger påstår, kappen regerar världen, utan endast och allenast toffeln.

Derföre låter ock ingenting lättare förklara sig än de oerhörda revolutioner, som detta, till utseendet så oskyldiga ting åvägabragt i den moraliska och politiska världen. Gå vi till grunden af historiens märkvärdigaste händelser, så skola vi allestädes finna bekräftadt, att de blifvit motiverade af toffeln. Jag vill icke omnämna de stora bragder, som qvinnor fordom omedelbarligen utförde genom styrkan af sin arm, således icke tala om de stridbara Amazonerna, icke heller om en Penthesileas, Camillas, Clorindas Jeanne d'Arcs och Corday's hjeltedater. Manqvinnor såsom dessa, förekomma mig såsom moraliska monstra, hvilka föllo ur sin roll och stodo i motsägelse med

sin bättre natur, emedan fruntimmer icke böra herrska genom den råa manliga kraften, utan genom den qvinliga skönhetens och klokhetens milda, men desto starkare magt.

Andra historiska mönster äro de, som tjena till bevis, att vi qvinnor från gammalt varit driffjädrarne till stora händelser, den medelpunkt, hvaromkring den moraliska världen vände sig, eller åtminstone det trätoäpple, om hvilket männen kfvades och slogo hvarandra till döds. Och just denna qvinnomagt är det, som jag här vill beteckna med uttrycket toffel, i det jag derunder icke förstår toffeln i inskräntare mening eller äktenskapstoffeln, utan toffeln i vidsträcktare mening, det vill säga, hela inbegreppet af den magt, hvarmed vårt kön beherrsakar männen, så väl i som utom äktenskapet.

Hvad annat, frågar jag, hvad annat än Helenas skönhet gaf anledning till

Trojas förstöring och så många hjeltars död? Och om vi vidare följa historiens tråd; hvad annat än den segrande magten af denna samma Helenas skönhet var orsaken till den Trojanska koloniens grundande i Hesperien och de Romares derifrån utgående herravälde öfver världen? Vi komma därför utan stor svårighet till det resultat, att tvänne sköna fruntimmersögon, eller med andra ord, toffeln varit orsaken till en total förändring i den politiska världen.

Vidare, hvad annat störtade Romuli urgamla konungatron? Hvad annat grundade den Romerska friheten, än Lucretias behag och tårar? Hvad annat än Kleopatras förtrollande skönhet tände oenighet mellan Roms hufvudmän och göt olja i det borgliga krigets förhärjande låga? Och skall jag omnämna den allmagt, hvarmed den Skottska Drottningen Maria Stuart beherrskade männerna, och de blodiga

diga fejder, som hon föranledde? Skall jag omnämna den sköna Camilla Caffarelli, upphofvet till Pazzi's blodiga sammanvärjning mot Mediceerna i Florenz? Skall jag skildra den inflytelse, toffeln hade på det sjuåriga krigets stora händelser?

Hvartenda blad i historien, mina sköna läsarinor, är en urkund, som talar högt för den sats, att toffeln regerar världen.

Dock, hvarföre fråga historien, när allt hvad vi dagligen se och höra omkring oss, talar för detta påstående?

Hvad annat än toffeln är stiftare till de flesta slagsmål och fejder i samhällslefnaden? Jag vill icke tala om äktenskapstvister. Att det är toffeln, som genom dylika fejder skuggar äktenskapets enformiga taffla, är alltför bekant, för att

här behöfva anföras. Här är fråga om fejder af annat slag. Vore det förenligt med vår kvinnliga värdighet, att nedlåta oss till den gemena hopens lustbarheter, att blanda oss i dess stojande dansar och dryckeslag samt utforska grunden till de slagsmål, hvarmed de vanligen slutas, så skulle vi göra den upptäckt, att de otaliga blessurer och blånader, som man der får, vanligen blifvit gifna kvinnotoffeln till ära och äro lika många vittnen till dess triumpher. Men om detta redan sker på det färska trädet, hvad skall man då vänta af det torra? Och i sanning, hvad är vanliga anledningen till den ridderliga tvekamp, hvori våra unga cavallierer ej sällan bryta halsen af hvarandra? Är det icke det företräde, som ett par sköna ögon gäfvit den ena eller den andra? Är det således icke toffeln i vidsträcktare mening? Jag vågar påstå, att utom toffelns impuls föga eller alldeles intet stort skulle ske i

verlden. Ty, utan det vackra könets bifall, utan den kvinnliga skönhetens pris förlorar mannens ärelystnad sin skarpaste sporre. Man fråge våra unga hjeltar. Hvad smickrar deras ärelystnad mera: det loftal, hvarmed deras förman räcker dem stjernan eller guldpenningen, eller det välbehag, som framlyser ur sköna flickors ögon, när de prydda med tapperhetens tecken, intåga i den eröfrade staden?

Men icke allenast i tvister och fejder af alla slag uppenbarar sig toffelns magt, utan ock i hvarje annat förhållande. Hvad är själen i det husliga lifvet? Toffeln. Hvad har den mest afgörande inflytelse på barnens uppfostran, på valet af deras lefnadsyrke? — Toffeln. Hvilken stiftar och upplöser de flesta äktenskap? Toffeln, som här dock lika så ofta kommer tillbaka som Kasems tofflor. — Vidare: hvilken är drifjädern till de flesta sällskapsnöjen, de flesta fester och lustbarheter, de flesta

20
baler och mascrader? Hvilken är själen på theatern? Ho lifvar konsterna, handeln och fabrikerna? — Toffeln. Ty, om icke qvinnokönet existerade, hvad skulle då krydda sällskapsnöjet, gifva lif åt luxen och moderna samt sporra konstnärens entusiasm? — Utan oss, mina sköna väninnor! vare jorden en ödemark, utan oss skulle männen hvarken hafva lust att arbeta, att kämpa och svettas, eller att dansa, sjunga och dricka. Med ett ord, utan oss skulle de antingen dö af olustighet, eller slå hvarandra till döds af ledsnad vid lifvet.

Och nu kommer jag ändtligen till en punkt, som af få rätt begrundas, ehuru toffeln här visar sig så mycket verksammare, ju mer den agerar bakom coulissen: nämligen toffelns inflytelse på inre statslefnaden. Jag påstår nämligen, att den icke litet bidrager att hålla statsmachinens hjulverk i rörelse. Man

21
måste endast hafva ögon för att se, och hufvud för att begripa.

Genom hvem, frågar jag, blifva så många embeten besatta, så många heders-tecken och värdigheter utdelade? Genom hvem blifva så många viktiga processer afgjorda? Hvilken är orsaken, att så många lagar eluderas? — Åter toffeln. Frågen en gång den eller den väl lönta embetsmannen, hvem han har att tacka för sitt embete. Är han upprigtig, så skall han svara er: toffeln. Jag vågar påstå att, så länge världen stått, hvarje tionde embetsman alltid haft toffeln att tacka för sin uppkomst, och att hvarje tionde fullmagt blifvit sigillerad med toffeln. — Och detta med rätta. Ty sedan urminnes tider har detta instrument företrädt pitschaftets ställe, och om Kejsar Carl den Store, eller hvilken det annars var, begagnade sin värjknapp till pitschaft; så finner jag det vida originellare och skickligare, att våra unga män

då och då betjena sig af toffelns vid sigillet sättande under fullmagter och utslag.

Genom alla dessa bevisningsgrunder, mina sköna väninnor! är, såsom jag hoppas, toffelns suverainetet satt i det solklaraste ljus. När det derföre sades till Eva, och ännu upprepas för Evas döttrar: Han skall vara din herre! så tager man billigtvis detta blott för ett höfligt skämt. Ty i det Eva erhöll magt att beherrska mannen, hvaraf hon tidigt nog gjorde bruk, erhöll hon derjemte stillatigande rättighet att bringa honom under toffelns välde och har laglikmätigt gifvit denna rättighet i arf åt Evas döttrar.

Huru löjligt är det således icke, när männen, i det de böja sin nacke under vårt ok, likväl oupphörligt pocka på sitt så kallade husbondvälde?

Jag frågar: hvad företräde hafven då J, som inbillen er vara skapelsens

herrar, framför qvinnan, utom er råa kroppskraft? Ha! om denna gäfve tillkännas skapelsens herre, huru djupt stod då icke menniskan under elephanten? Huru snart skulle då icke björnen blifva mästare öfver björnledaren, och hästen öfver ryttaren? — Vet en, J skapelsens herrar! att det är vi, åt hvilka den goda modern naturen gaf den alltbesegrande skönhetens, det fintliga, snällt fattande förståndets, ja till och med karakterstyrkans företräde, hvaröfver J så högeligen yfvens. Ty hvarje gång det gäller en allvarsam strid om husbondväldet: hvilken behåller öfverhand? — Qvinnan.

Ja, hören det, J dårar! — Oss — oss har naturen stämplat till skapelsens herrar. Så länge verlden stått och står, har qvinnan herrskat och herrskar öfver er genom en hemlig, men så mycket starkare trollkraft. J ären endast qvinnans lekverk och apor. —

Men jag märker, att jag börjar förfra mig, och detta skadar den köld och moderation, en så vigtig och allvarsam philosophisk undersökning kräfver.

Att herrska är ljust, mina systrar! och låtom oss därför i fullt mått smaka denna ljufhet. — Men fördöljom det icke för oss: vårt herravälde liknar i många hänseenden Jüdarnas och Jesuiternas, i synnerhet deri, att det icke får uppträda offenteligen. Ty, likasom Jesuiterne genom förståndets magt, och Judarne genom penningens, från gammalt öfvat och ännu i dag öfva ett oförnekligt, ehuru hemligt välde; så måste det ock vara vårt ögonmärke, att städse styrka männerna i den tankan, att de beherrska oss, för att desto säkrare hålla dem under toffelns lydnad. Häruti består efter min tanka hela hemligheten af fruntimmersväldet, och Skaparens sjelf har genom de

ofvan-

ofvanför anförda orden, dem han talade till vår urmoder, gifvit en vink, att toffeln icke får agera öppet, utan i hemlighet.

Jag skall bemöda mig, mina sköna väninnor, att i den öfriga delen af min föreläsning lägga er för ögonen grunddragen af ett visligt fruntimmersvälde, och då jag kan förutsätta, att jag dermed gör en stor del af vårt kön en tjänst, skall jag i sinom tid utge denna lära af trycket, under titel af: toffel-taktikens teori, eller konsten att underkufva och beherrska män, på det den i hvart och ett väl inrättadt hushåll må införas såsom en fruntimmers-kateches, och hädanefter tjena till grundläggning vid unga flickors uppfostran.

Som jag hoppas, skall ingen derföre utropa mig för myteri. Ty jag har blott den ärliga afsigt, att göra mina

Toffel-Taktiken

oerfarna unga väninnor bekanta med de konstgrepp, hvarigenom de skola bibehålla sig i besittning af en företrädesrätt, som tillkommer dem af Gud och naturen, men hvilken männen gerna villja bestrida dem.

Således till saken!

Hvar och en som vill besegra eller beherrska en annan, må först tillse, huru hans vapen förhålla sig till vederpartens. Han underrätte sig tillika om motståndarens svaga sida, och bestämme derefter anfallssättet.

Låtom oss derföre först och främst hålla en vapenmönstring, det vill säga undersöka, hvilka vapen naturen har gifvit oss, och huru de förhålla sig till männernas.

Naturen gaf den ena delen af vårt kön dessa lägre anfalls- och försvarsverktyg, hvarmed hon äfven utrustat vissa djur, nämligen hvassa naglar (li-

kasom höken), ett hvasst bett (likasom katten), och en hvass spetsig tunga (likasom ormen).

En annan del af vårt kön gaf hon denna fina, likaså böjliga som gälla röst, hvilken än genom tonernas ljufva magt förmår uppmjuka mannens hjerta, insöfva hans förstånd och förtrolla hans sinnen, än genom deras råa styrka döfva hans öron, bevinga hans fötter och jaga honom på dörrn. Åter en annan del gaf hon denna skönhetens förtrollande magt, för hvilken männen falla till föga, likasom för en afgudabild; hon gaf denna del af vårt kön detta ögonspel, som gör den visaste förvirrad och förryckt, detta purpurmunnens omsväfvande leende, som fångslar och förtrollar de starkaste, denna smärta vext, denna liljans och rosens smältande skönhet, som sätter det kallaste hjerta i låga. Ännu en annan del gaf hon denna skarp-

sinnighet, hvilken ingen ting undfaller, dessa ögon, som utspeja det mest förborgade, denna näsa, som uppvädrar det mest aflägsna, dessa öron, som utlystna det mindsta ljud, de tystaste ord. Åter en annan del gaf hon denna skarphet och smidighet i förståndet, som utforskar mannens hemligaste känslor och afsigter, genast uppspanar hans svaga sida, och alltid träffar rätta punkten; hon gaf denna del i synnerhet förställningsgäfvän, som är lika skicklig att hyckla som att dölja känslor, denna skådespelaretalent, som förstår att till hvarje roll välja den rätta masquen, och är lika öfvad att le, sucka och gjuta tårar, hyckla glädje och smärta, framgyckla hänryckning och förtjusning, dåningar och convulsioner. — Ändtligen gaf hon en stor del af vårt kön detta mod, denna ståndaktighet och ihärdighet, som fullföljer sina planer, utan att låta sig uttröttas af klippor och törnen, eller afskräckas af mannens motstånd.

Alla dessa vapen, mina skönheter, utgöra en så fruktansvärd qvinnoarsenal, att männen stå nästan alldeles värnlösa mot oss. Ty, om vi undantaga deras råa kroppskraft, hvad kunna de sätta emot en sådan öfverlägsenhet, annat än detta ursinniga raseri, som öfverflyglar sig sjelf och då och då drifver dem till utbrott af vanmäktig förtviflan, eller detta kalla plegmatiska, långsamma förstånd, som aldrig låter dem komma till handling.

Ja, om vi ock måste medgifva, att naturen ibland, till och med ända till slöseri, utrustat många bland dem med hög skönhet och skarpsinnigt förstånd, och att de deraf ofta göra ett ganska förderfligt bruk mot vårt kön; så stå de dock i det hela efter oss.

Deremot hafva de alla vårt köns svaga sidor, och det i ännu högre grad, — denna passionsfullhet, som gör dem

blinda och döfva, denna stolthet och denna fåfånga, som så lätt går i fällan.

Låtom oss nu gå öfver till undersökningen af den andra frågan: på hvad sätt vi böra bruka dessa vapen, för att bringa männerna under toffelns lydnad.

Hvad de lägre anfalls- och försvarsverktygen beträffar, nämligen naglar, klor, tänder och dylika medfödda vapen, de må vara skickliga att klösa och bita, eller härslitas, sparkas och slåss; så gifves det visserligen fall, då man kan göra ett ganska verksamt bruk deraf, om de nämligen på en gång och oförmodadt riktas mot ett karlansigte. Vål beklagar jag de arma varelser, som blifvit af naturen så styfmoderligt behandlade, att de icke kunna sätta mot mannen andra vapen än sådana, dem han genom sin öfvervägande kraft lätt kan göra overksammas. Då imellertid en betydlig del

af vårt kön måste inskränka sig till dessa slags vapen, är här visserligen stället att undervisa om bruket deraf. För detta fall gifver oss djurens naturhistoria den lärrikaste upplysning. Låtom oss välja ett helt enkelt exempel. Huru försvarar sig ett litet svagt och spädt djur, den söta katten, emot den lika så starka som roflystna hunden? Hon kryper ihop i en vrå, concentrerar der alla sina stridskrafter på en punkt, och gör då flera lika så djerfva som mästerliga utfall emot sin morrande fiende, i det hon med den förenade magten af sina skarpa tänder och klor så rusar honom i synen, att fienden alltid måste draga sig tillbaka med ansenlig förlust, till dess det lyckas henne, att genom en mästerlig manœuvre vinna fältet.

Mera än denna vink behöfver icke kvinnans läraktighet, för att i dylika fall följa den sluga kattens taktik.

Dock, här är icke blott fråga om det defensiva utan äfven om det offensiva förfaringsättet. Vi skulle således redan nödgas se oss om efter ett annat exempel i djurens naturhistoria, om icke vår egen naturhistoria gaf oss tillräcklig upplysning. — Låtom oss då t. ex. gifva akt på en fiskare eller bondhustrus taktik. Huru går hon tillväga för att dämpa ett uppror, hvarmed hennes kärälskade hotar hennes toffel-suverainetet?

Sedan hon en stund badat i tårar och under denna lilla vindstilla gjort mannen säker, faller hon plötsligen, så snart det mindsta spår till upproriska tänkesätt yttrar sig, likasom en blixtnersken, i concentrerad, kilformig slagordning öfver den oberedda rebellen, så, att denne gripes af en panisk förskräckelse, söker sin räddning i feg flykt, och underkastar sig med nya förluster och upp-

offrin-

offringar. Men af flera sådana kvinnosegrar uppstår slutligen en ljufv vana att herrska på kvinnans, och en bitter vana att lyda på mannens sida, hvarigenom en obeservans grundas, som för framtiden stämplar alla dylika upproriska försök såsom brott, och omgifver kvinnotoffeln med en viss gloria.

Hela hemligheten af detta slags kvinliga krigskonst, som jag ville kalla det lilla äktenskapskriget, består således i föreningen af nämnda vapen till ett lika så raskt och energiskt som oförmödat anfall. På detta sätt blir den öfverlägsna manliga kraften besegrad genom en slug och skicklig taktik.

Men jag har redan för länge uppehållit mig vid detta slags vapen, hvars bruk alltid skadar kvinnotoffelns majestät och äfven i lyckligaste fall blott

Toffeltaktiken.

skördar tvetydiga lagrar. — Endast för den systematiska ordningen och fullständigheten skull måste jag i förbigående nämna dem, och öfvergår nu till ett annat slags vapen, nämligen kvinnorösten.

Ingenstädes i naturen vidröra ytterligheterna hvarandra närmare än i kvinnans röst, om man undantager kvinnolynnet. Den är lika skicklig att frambringa de hårdaste och kärfvaste toner som de lenaste och ljufvaste välljud. I bägge fallen är den ett ganska verksamt medel, om den med konst rättas mot mannens öra.

Det gifves vissa skärande och skarpa discant-toner, som äro i stånd att genomborra det starkaste trumskinn och lemna mannen endast valet mellan döfhet och en hastig flykt. Äro vi nu utrustade af naturen med en så organiserad röst, måste vi iakttaga samma regler, som jag

föreskrifvit för bruket af de mot mannens ansigte rigtade vapen. Vi måste dervid taga till bistånd en vig och snabb tunga, och likaså kraftigt som oförmodadt rigta dessa allierade mot den uppstudsige mannen — Val har jag könt en halsstarrig skurk, som i sådana fall betjente sig af ett visst motgift, i det han, så snart frun lät sitt munbatteri spela mot honom satte en barntrumma och en skogshund i rörelse, och på detta sätt förstod att någorlunda dämpa ock förslöa det skärande af kvinnorösten; men vanligen taga männen i sådana fall heldre flykten än de utsätta för faran att blifva slagne med döfhet och förryckthet.

Äfven hvad detta slags vapen beträffar, måste jag upprepa det ofvanför sagda, att det icke pryder det ömma och med rätta så kallade vackra könet och recommenderas således blott dem, som icke kunna höja sig öfver fiskarmångler-skornas kategori.

Skönare och mer lysande är toffelns seger, när kvinnans röst verkar med Philomenes trollkraft på mannens öron. Ingenting är sinnrikare upptänkt än fabeln om Sirenerna och Ulysses' resecomrater. Likasom desse genom de melodiska hafsvidundernas ljufva, drillande toner lockades från skeppet ner i hafvets djup, så förmå ock vi genom trollkraften af vår röst rycka mannen från hans inbillade höjd ner i toffelregementets afgrund. Och i sanning, jag ville se den känslöse, som icke gaf bort sin sista styfver för en Turkisk shawl, som icke satte bort sin sista silfversked för en siden-capott, och sitt goda namn dertill, när vi framställa våra böner med en Mara's och Catalani's fleuttoner. Det gör mig derföre alltid ett rätt innerligt nöje, när jag är vittne till den seger, som någon Sirene vinner öfver sin mans betänkligheter och kalla förnuftsgrunder; och om mången rik vällustling inbillar

sig med sin metall kunna köpa en skön frus frihet eller dygd, kunne vi med större rätt påstå, att vi med vår strupes metall förstå köpa männernas frihet, dygd och till och med förnuft.

Huru nu detta vapen bör brukas, skall jag genast visa, i det jag öfvergår till den högre kvinnotaktiken, nämligen till konsten att behaga, att förtjusa, att afväpna, att fångsla männerna och hålla dem fångliga under toffelns lydnad.

Grundbasis för denna högre krigskonst är den kvinliga skönheten. Hon är detta vapen, som i eviga tider skall försäkra kvinnokönet om segern öfver mankønet. Den råaste kannibal kufvas och tämes genom den; när Herkules bortkastade sin klubba och sin lejonhud samt tog till spinnrocken, för att hylla skönheten, när Rinaldos kraft besvärjdes af Armidas behag, ja när den mord-

lystne Mars sjelf försmäktade i Cytheres bojar; så känner jag ingenting, som mera träffande försinnligar skönhets magt än allegorien om lejonet, på hvars rygg den lille skarpskytten Amor rider.

Men förgäten dock icke, behagens ternor! att skönheten är ett dödt capital, om vi icke förstå att ockra dermed, att ompräglia den till ett mynt, hvarmed vi köpa männernas frihet.

Hvad säger jag? Ett dödt capital! Ack, mina väninnor! — Skönhet, så snart den icke är parad med klokhet, liknar ett dödande vapen i ett oförfaret barns händer, som allt för lätt vänder sig mot dess eget bröst. — O! låtom oss inpräglia det djupt i våra ömma själar, mina yngre systrar! att det icke gifves någon förderfligare skänk af himmelen, någon större förbannelse, än just denna afundsäckande skönhet, om den icke har den Argusögdade klokheten till sin väktare.

Ty lik det jagade rådjuret, lik den oskyldiga dufvan, omsnärjes hon af alla jägare med nät; alla karlar, fikande efter rof och byte, förklara henne krig.

Klokheten är det således, som måste träda i förbund med skönheten, icke allenast för att skydda henne mot anfall, utan ock för att hjälpa henne vinna segern. Och det är just dessa den qvinliga klokhetens reglor, som jag nu vill framställa under titel af: qvinlig behagkonst, koketteri eller toffeltaktik i högre mening.

Hela hemligheten af qvinnans behagkonst hvilar på den grundsatsen: "framkasta icke skönheten såsom en läckerbit för mannens lystnad, utan betrakta den såsom en lockmat att fånga honom."

Betänken, mina unga systrar! att mättnad är kärlekens graf. — Låten e-

dra män derföre mer försmäkta, än frossa, mer begära än njuta, och när J låten dem njuta, så tillstädjen dem blott vidröra njutningens bågare, men icke att tömma den med full hals. — En skön fru, som är så passionsfull eller dåraktig, att hon vänjer sin man vid frosseri, liknar en ursinnig slösare, som på en vecka utgifver allt hvad han har, och måste för hela den öfriga äktenskapstiden lida nöd och brist eller låna af andra. Så skördar ock hon för den öfriga lifstiden icke annat än tomhet, köld, vämjelse och ledsnad; hennes skönhets gloria är försvunnen, njutningen har förlorat sin krydda, behagen sin retelse, qvinnovapnen sin udd; med ett ord, en sådan dåraktig fru har afväpnat sig sjelf, hon har lättsinnigtvis förspillt sitt välde och groft försyndat sig mot toffelns majestät. J skolen vara karga med edra kärleks-

bety-

betygelser, mina unga systrar! J skolen vaka och herrska öfver edra känslor; hvarje blick, hvarje suck, hvarje handtryckning, hvarje kyss bör vara ett väl beräknadt anfall på mannens frihet. Hans stormande anfall skolen J länge afslå med edra ögons segerrika magt, och förnna kärlekens högsta pris endast åt den knäfallande bedjaren, som lofvar ovillkorlig undergifvenhet, högtidligen erkänner toffelns välde, samt går i borgen derför genom dyra offer och underpanter. Så skolen J alltid stråla för mannen i skönhets gloria, äfven länge sedan tidens grafstickel ristat fårer på edra kinder.

Och nu till slut ändå några taktiska reglor och hemligheter.

Själen af qvinnans behagkonst är konsten att illudera eller förställnings-

Toffeltaktiken.

konsten. Förställningen är klokhetens dotter, eller fastmer, utan den är klokheten ett oting. Det skulle icke vara svårt, att lika så skarpsinnigt som lärdt kunna utföra denna sats. Jag hoppas dock, att mina sköna äro innerligen öfvertygade om denna sanning, så att jag icke har af nöden, att uppehålla mig vid så klara premisser. — I denna förutsättning frågas således: huru snärjer man dermed mannen?

För att vinna detta syftemål, måste vi framför allt försäkra oss om tvänne mäktiga bundsförvandter. Dessa äro mannens stolthet och fåfänga. Den förra vinna vi ganska lätt genom det ofvanför nämnda konstgreppet, att vi, under det vi beherrska mannen, städse hålla honom i den mening, att han herrskar öfver oss, att vi derföre begäre af honom alla de offer, vi af honom äska, icke såsom tecken af hans hörsamhet, utan såsom

bevis af hans ädelmod, icke i en befalande, utan i en insinuerande, bedjande ton. — Hans fåfänga drage vi på vår sida i det vi styrka honom i den tankan, som ginge allt vårt sträfvannde ut på att behaga honom, att hans kärlek är den afgud, för hvilken vi uppoffra oss med kropp och själ. Hafve vi sålunda försäkrat oss om de höga allierade, så draga vi i fält mot honom med alla skönhetens vapen, och segern skall icke länge blifva oviss.

Låtom oss upplysa saken genom ett exempel.

Vi önske att ega en ny dyrbar klädning, en modern service, en elegant vagn eller något dylikt. Vår önskan finner i mannens egensinnighet, i hans calculerande sparsamhet ett hårdnackadt motstånd. Huru gå vi då tillväga, för att genomdrifva vår villja?

Först anrycka vi mot honom med hela styrkan af den qvinnliga vältaligheten, ställa i slagordning alla de grunder och skäl, hvarföre vi icke kunna visa oss sämre än den eller den o. s. v., förstärka dem med hela magten af det välljud, hvaraf vår röst är mächtig, med denna ljufva insinuerande ton, som gör våra böner så oemotståndliga, i synnerhet när vi sockra dem med ett: min älskade goda man! min enda söta engel! min hulda älskling! och dylika curanta kärlekstitlar; tillika låte vi några brandreketer från våra ögon spela på honom. Gör detta ännu ingen verkan, så uppbytte vi med det svåra artilleriet mot centern, och afbränna en kyss på hans läppar. Förblir han det oaktadt i sin gamla ställning, så låte vi ett för-täckt batteri af suckar spela mot hans hjerta. — Nu äntligen är han villig att capitulera, kysser vår hand, samt ber oss om förlåtelse och amnesti för den oss tillfogade kränkningen. — Beviljes; och

en öm omfamning är priset för hans hør-samhet. — Så, mina systrar! bör han genom offer köpa hvarje kärleksbetygelse. Så, mina systrar! måste vi bruka skönhets vapen, och alltid tillkämpa toffein nya tropheer.

Men antagom, att alla våra konster icke voro i stånd att rubba mannens bergfasta ståndaktighet. Då, mina sköna! blir oss icke annat öfrigt, än att draga till oss våra reserver, och utföra ett afgörande slag mot en ännu obesatt svag sida hos fienden — jag menar hans medlidande. Dessa reserver bestå i tårar, dåningar och convulsioner, dem vi en chock låta anrycka mot honom.

Och med dessa vapen, mina väninor! segra vi otvifvelaktigt, när skönhets vapen brista.

Också böra vi icke låta oss afskräckas af det första, tilläfventyrs, misslyck-

de försöket, utan visa oss lika stora i vårt sista vapen, ståndaktighet och ihärdighet; och vi skola visserligen till slut nå det sköna målet.

Detta, mina älskvärda systrar! ärqvinnotaktikens grundsatser, dem jag lofvar föredraga er. Och härmed slutar jag denna afhandling med den upprigtiga önskan, att den må i sin mon bidraga att stadfästa toffelns välde öfver hela jorden.

Böcker och Skrifter, som finnas till salu hos de flesta Bokhandlare i Riket.

(Prisen äro i Banco)

- Den Hel. Skrifts Berättelser och Läror med Företal af
Doct. *Wallin*. Övers. af Mag. Doc. *Ol. Carling*
1 R:d 32 sk.
- Afhandlingar om Landbruksbokhålleriet, utgifne af Kongl. Svenska LandbruksAkademien, med Inledning och Förklaringar af Mag. Doc. *Ol. Carling*; i 2:ne Band, på ordin. ppr. 3 R:d. 16 sk. på Regal 4 R:d. 16 sk.
- Jorden och dess Invånare; Historik Tafla af det Nittonde Århundradets upptäckter om fremmande Folkslag och Länder; af E. A. W. v. *Zimmermann*;
- I. Del. Guinea- eller Vestra kusten af Africa med portr. af den Ädla *Johanna*, Charta och 2:ne pl. 1 R:d. 40 sk.
- II. Del. Vestindien med portr. af *Anson*, Charta och 2:ne planch., 1 R:d. 40 sk.
- III. Del. Vestra Polar-verlden med portr. af *Francois Drake*, Charta och 2:ne planch., 2 R:d.
- IV. Del. Nordamericanska Fristaterna med portr. af *Raleigh*, Charta och 2 planch., 2 R:d.
- Don Fel. de Azara's* Upptäckts-Resa i Södra America, 2 R:d.
- Archiv för Nyare Resor eller det märkvärdigaste af Ländernas och Folkslagens Historia. Innehåller i Sex Band en mängd intressanta Länders- och Folkbeskrifningar, med inalles 28 chartor och plancher 14 R:d.
- Leop. v. Buchs* Resa genom Norrige åren 1806—8 med Bihang ur *Hausmans* Resa gen. Skandinavien. m. ch. 2 R:d. 16 sk.
- , genom Lappmarken och Sverige. 40 sk.
- Soltaus* Bref om Ryssland 1 R:d.
- Fr. Rühs*, Finlands Historia 1 R:d.
- , Finlands Statistika 1 R:d.
- Th. Fr. Ehrmann's* Beskrifning om Ön *Elba* m. ch. 24 sk.
- Fragmenter till Kejsar *Napoleons* Historia i 3:ne Afdeln. compl. 7 R:d. 36 sk.
- G. G. Bredow*, Historisk och Politisk Tafla af Europa från år 1804 till år 1811 2 R:d.
- De Europeiska Staternas Historia efter freden i Wien år 1809, af *Fr. Buchholz*.
- I. D. åren 1810 och 1811 med portr. af *Wellington* 1 R:d. 44 sk.

- II. D. År 1812 med portr. af *Kutusow* 1 R:d. 36 sk.
 III. D. År 1813 med portr. af *Blücher* 1 R:d. 40 s.
 IV. D. går till freden i Paris 1814, med portr. af *Kron-*
prinsen af Würtemberg, York och Wrede, 1 R:d. 40 sk.
Klio; Historisk Skrift, compl i 2:ne Band, med 8 plancher
 5 R:d.
 Anteckningar om Napoleon Bonaparte af en man, som i
 15 år omgifvit hans person, 1 R:d.
 Reflexioner öfver det inre tillståndet i Frankrike före
 Napoleons sista uppträdande; af *Fouché* 12 sk.
 Anonyma Bref, hörande till den Hemliga Krönikan om
 Napoleon och Hans Hof, med Suppl. Band. compl. 2: 40.
 Sanningens Röst från Moskwas Ruiner af *E. M. Arndt* 16 sk.
 Napoleons Dröm ell. Enghiens skugga i Moskwa af
M:dme Staël 4 sk.
 Engelska Revolutionens Historia af *L. v. Woltmann* 1 R:d.
 Blokadsystemet, eller: Huru kan Englands handel ännu e-
 ga bestånd af *d'Ivernois*, 32 sk.
 Allmän öfversigt af alla Länders och Staters Historia i
 Statsoekonomiskt afseende, af *R. v. Bosse*, 1 R:d. 32 sk.
 Anekdoter från Krigsteatern under de sist förflutna åren
 compl. i 3 H. 1 R:d.
 En högst eftertänkelig och lärorik Prophetia om den upp-
 lysta världens tillstånd i nästa århundrade, 12 sk.
 Mercuriistafven, eller Hemligheten att blifva rik; En nö-
 dig Hjelpreda för alla Speculanter 12 s.
 Toffeltaktiken eller Qvinnoväldet, Andra Upplagan, 12 sk.
 Den smala Stråten, eller Konsten att göra lycka i Embets-
 vägen 12 sk.
 Åsnans Naturhistoria. Förvånande Upptäckter, Nya Rön
 och Gamla Sanningar 8 sk.
 Apans Naturhistoria. Ännu ett försök att på ett alldeles
 nytt sätt betrakta naturen 8 s.
 Brudsmcket eller Bergdrottningens Gåfva, 12 sk.
 Bonif. Schleichers Ungdomshistoria af *Wieland* 12 sk.
 Götz af Berlichingen med Jernhanden; Drame af *J. W. v.*
Goethe 1 R:d.